

FORTÆL EN FILM

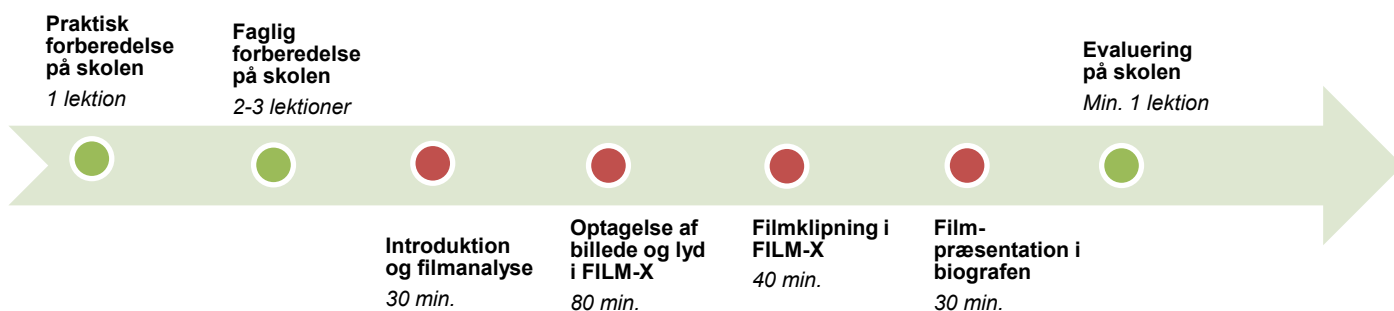
I dette forløb får eleverne deres egne erfaringer med at skabe en kort filmfortælling med en klar konflikt og opbygning med start-midte-slutning i en åben og kreativ proces. Forløbet understøtter desuden forståelsen for filmens særlige virkemidler.

Eleverne arbejder sammen i små filmhold med at udvikle en fortælling hjemme på skolen, og efterfølgende med at optage og klippe filmscenen i filmstudierne i FILM-X, hvor de udfordres og guides af to undervisere.

Hver elev varetager undervejs forskellige roller som skuespiller, instruktør, fotograf og klipper og alle går hjem med deres egne færdige film.

Forløbet har særlig relevans for danskundervisningen. Aktiviteterne kobler teori og praksis og understøtter primært kompetenceområderne fremstilling og fortolkning.

FILM-X forløbet består af syv faser:

Denne vejledning støtter i de tre faser, der foregår på skolen, og beskriver aktiviteterne for netop dette forløb.

Under selve besøget i FILM-X guider to undervisere eleverne. De støtter filmholdene i at strukturere deres fortælling, introducerer til filmteknikken og coacher eleverne i deres holdarbejde.

Din rolle som lærer er først og fremmest at forberede og efterbearbejde FILM-X besøget med klassen. Under elevernes arbejde i FILM-X vil der være behov for, at du:

- Støtter elevernes samarbejde og fokus på at samarbejde og improvisere

- Laver aftaler med elever, der holder pause undervejs i forløbet
- Er til stede og observerer dine elever i nye roller og omgivelser

Derudover kan du dokumentere elevernes arbejdsproces, hvilket vil være en super indgang til evalueringen hjemme på skolen. Dette kan du f.eks. gøre i en kort animationsfilm, som du optager på iPad i vores FILM-X Animations app. Spørg underviserne i FILM-X om dette.

FASE 1: Praktisk forberedelse

Den praktiske forberedelse på skolen indebærer følgende:

- Eleverne inddrages i filmhold, fordeles på studier og får en funktion:
  - o Studie 1-3: Instruktør, fotograf / klipper, 3-5 skuespillere
  - o Animation 1 og 2: 2-4 elever i hvert studie – eleverne skiftes til at optage billeder og animere figurer

Eleverne bør vide, hvad deres funktioner indebærer. Giv dem evt. følgende stikord:

Instruktøren skal:

- Lede holdet og tage beslutninger ved uenighed
- Holde fast i filmens handling
- Vejlede skuespillerne og sætte optagelser i gang ("Action")

Fotografen / assistenten skal:

- Vælge kostumer og rekvisitter
- Klippe mellem to kameraer under optagelserne
- Starte optagelsen på computeren
- Bevæge bilen for at skabe liv i billedet (studie 3)
- Sidde ved tasterne under klipningen

Skuespillerne skal:

- Lytte til instruktøren og være klar til optagelse
- Komme med inputs til filmens handling og deres rolle – f.eks. replikker og kropssprog
- Spille med på de andre skuespilleres spontane idéer

I animationsstudierne skiftes eleverne til at formgive, animere og fotografere, ligesom indspilning af dialog samt klipningen foregår i nær dialog. Derfor vælges ingen specifikke funktioner. For disse hold er det vigtigt, at eleverne er motiverede for at arbejde fordybet og kreativt med deres hænder i en proces, hvor fantasien åbner for mange magiske muligheder.

Vi anbefaler, at holdene sammensættes således, at eleverne varetager en funktion, de har særlig interesse for eller kompetence til at varetage. Det er f.eks. vigtigt, at instruktøren er motiveret for at lede sit hold, de tekniske funktioner varetages af elever, der kan lide at fordybe sig med en computer, og at skuespillerne har mod på at tage en rolle på sig.

FASE 2: Faglig forberedelse

FILMANALYSE / Vi anbefaler, at I hjemme på skolen analyserer en eller flere kortfilm, for at eleverne blive fortrolige med den dramaturgiske opbygning med start-midte-slutning, samt det at finde frem til en films konflikt.

Til jeres analyse anbefaler vi, at I bruger filmen "Ztriwer", der har en sjov stil og et tema, de fleste kan relatere til, nemlig *forskellighed*. Filmen kan ses her:

<http://filmcentralen.dk/grundskolen/film/ztriwer>

Når I har set filmen Ztriwer, kan I tale om følgende

- Hvem er filmens hovedperson?
- Prøv at beskrive, hvordan Zebraen har det i starten, i midten og i slutningen af filmen.
- Hvornår sker der skift i handlingen – og hvad fremkalder disse skift?
- Hvad gør Søren ked af det / flov? (dette er filmens konflikt)
- Hvad gør Søren glad? Og hvem er hans hjælper?
- Hvad har Søren lært i slutningen af filmen?

Se evt. filmen igen og bed børnene lægge mærke til filmens lyde:

- Hvordan ændrer musikken sig undervejs?
- Hører I andre lyde end musikken?
- *Det er også oplagt at tale om sproget / dialekten / ukendte ord*

Vi anbefaler, at eleverne selv skaber en fortælling med afsæt i et fælles tema, da det vil være en god støtte, når eleverne skal finde på deres egen fortælling. Det vil være oplagt at I også bruger temaet *forskellighed*, men har I arbejdet med et andet tema, der giver mere mening for jer, kan I fint bruge det i stedet.

I kan på Filmcentralen finde mange andre film og undervisningsmaterialer med fokus på filmens dramaturgi. Til Indskolingen kan f.eks. anbefales "Bertram finder hjem", "Forårsfest" og "Kaninpigen", der alle omhandler temaet om at skille sig ud fra flokken på forskellig vis.

FILMENS PLOT OG SCENOGRAFI / Nu skal eleverne i gang med at udvikle deres egne fortællinger. Forberedelsen af filmens plot og valg af scenografi foregår som gruppearbejde, hvor hvert filmhold har brug for adgang til en computer eller tablet med internet, så de kan sætte sig ind i, hvilke muligheder deres studie giver.

Hvert studie har sin egen indretning og scenografi.

I studie 1-3 udgøres en stor del af scenografien af baggrundsfilm – der både består af en film på 1-2 minutter som skuespillerne optræder i, samt indklip der kan tilføjes filmen under klipningen. Baggrundsfilmene kan ikke gøres længere, så handlingen skal kunne udspilles inden for baggrundsfilmens længde.

Filmholdene gennemser de baggrundsfilm, der hører til deres studie, på hjemmesiden under menupunktet "Studier og baggrundsfilm". De beslutter hvilken baggrundsfilm, de vil bruge, inden de går i gang med selve handlingen. Flere af baggrundsfilmene har små handlingselementer bygget ind, og baggrundsfilmene kan både inspirere og stilladsere fortællingen.

I animation udgøres filmens scenografi af henholdsvis baggrunde og figurer. FILM-X har en række baggrunde og figurer, hvilket kan være en god støtte til at igangsætte udviklingen af en fortælling. Eleverne kan se disse på hjemmesiden under beskrivelsen af animationsstudierne. Animationsholdene kan også vælge at skabe deres egne baggrunde og figurer – eller blot en af delene.

Med afsæt i klassens fælles tema (f.eks. forskellighed / jf. Ztriuwer) og den valgte scenografi laver filmholdene en fælles brainstorm og planlægger deres fortælling i grove træk

- De beslutter en konflikt
- De beslutter filmens start-midte-slutning. Handlingen tilpasses baggrundsfilmens længde. Bemærk at baggrundsfilmene ikke kan gøres længere men fint kan forkortes.
- De overvejer konkrete handlinger og personer – og i den forbindelse vigtige rekvisitter / kostumer
- Evt. overvejer de replikker
- Evt. taler de om filmens lyde / musik

Der vil være tid til at videreudvikle fortællingen i dialog med underviserne under optagelserne, ligesom der under klipningen vil være god mulighed for at afprøve forskellige effektlyde og musik, hvilket er en væsentlig del af den samlede læreproces. Derfor skal filmen ikke være planlagt i detaljen.

Filmholdene bør vide følgende om studierne på forhånd:

- Studie 1 og 2 har to kameraer, green screen og dialog eftersynkroniseres ved klippecomputeren
- Studie 3 har et kamera i forruden og et inde i bilen, bagprojektion og indbygget mikrofon
- Kamera og lys er indstillet på forhånd
- Scenografien udgøres af en baggrundsfilm på mellem 1 og 2 minutter – denne film kan ikke forlænges.
- Der kan gemmes op til tre filmoptagelser, som tages med videre til klippecomputeren.
- Klipningen foregår i iMovie med adgang til billede- og lydbibliotek
- Elever i 1. og 2. klasse klipper som udgangspunkt kun lyden – de ældre elever lægger "indklip" ind i deres egne optagelser for at skabe tempo og variation i billedsiden.

FASE 3: Introduktion og filmanalyse

Klassen bydes velkommen i vores biograf af de to FILM-X guider. De taler med eleverne om, hvad de har forberedt hjemmefra, og så gentager de analyse af start-midte-slutning og konflikt ud fra en korfilm. Vi ser på, hvordan virkemidlerne bruges til at markere skift i stemning og handling undervejs i filmen.

FASE 4: Optagelse af billede og lyd i FILM-X

Efter den fælles opstart i biografen, får klassen en rundvisning i studierne – her gennemgås alt fra teknik og praktiske forhold til rollefordeling og indholdsmæssige pointer.

Filmholdene arbejder herefter selvstændigt med deres optagelser og underviserne kommer løbende med feedback til såvel fortælling som arbejdsproces.

FASE 5: Klipping i FILM-X

I filmklippingen reflekterer eleverne over filmens særlige virkemidler, når de skal indsætte ekstra billedmateriale, bearbejde deres dialog og træffe beslutninger omkring f.eks. effektlyd og musik.

Flere og flere elever har prøvet at klippe film – både privat og i skolen. Mange kommer derfor med stor viden omkring betjening af programmer og god fornemmelse for klippingens muligheder. Men for lige så mange er FILM-X forløbet den første rigtige erfaring med at klippe film. Underviserne vil forsøge at udfordre eleverne på deres eget niveau, og der kan være behov for, at lærere bistår processen, da der ofte er fem hold, der klipper simultant.

I FILM-X klipper filmholdene fra studie 1-3 i iMovie, som mange kender fra tablets og smartphones, og filmholdene i animation anvender klippeværktøjet i FILM-X animation, der er frit tilgængelig online.

FASE 6 og 7: Filmpræsentation i biografen og evaluering på skolen

Vi slutter forløbet af med, at holdene præsenterer deres proces og færdige film for klassen i vores biograf.

Vi opfordrer til, at I på skolen følger op med en dybere refleksion over elevernes læring. I den forbindelse kan filmholdene anvende vore evalueringsskemaer, der kan downloades under boksen med lærervejledninger.

Måske har I mod på at starte en ny produktion op med det udstyr, I har adgang til på skolen, så eleverne kan opnå større fortrolighed med at anvende de multimodale udtryksformer. Film kan bruges til fortælling og formidling af stort set hvad som helst, og erfaringen fra FILM-X giver jer et fælles, kvalificeret afsæt for at prøve mere. Optag f.eks. film på mobile enheder eller lav et animationsforløb - måske tænkt sammen med den understøttende undervisning. Brug f.eks. FILM-X ANIMATION APP, vores gratis værktøj og vejledning målrettet indskolingen til videre arbejde med at producere film. Se

<http://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/film-x-animation>

Kontakt

Har du brug for hjælp eller inspiration til forberedelsen, kan du kontakte Skoletjenesten på tlf. 3374 3669 eller sende en mail til film-x@dfi.dk